

Anvisning för analys av betalningsinstitutets finansiella verksamhetsförutsättningar

Innehåll

Anvisning för analys av betalningsinstituts finansiella verksamhetsförutsättningar	1
1 Ansvarsfrihetsklausul	2
2 Bakgrund	2
2.1 Alternativa scenarier	3
2.2 Resultat- och balansprognoser och kapitalbas	3
2.3 Beräkningsår	4
3 Metoder för beräkning av kapitalbasen	5
3.1 Kostnadsbaserade metoden	5
3.2 Transaktionsbaserade metoden	5
3.3 Summametoden	6
3.4 Skalfaktor	7
4 Minimikapital	8
5 Kapitalplan	8
6 Kapitalkrav för institut för elektroniska pengar	9
7 Kontroll av kapitalkvaliteten och andelar	9
7.1 Primärkapitalets kvalitet	9
7.2 Begränsning av supplementärt kapital	10
7.3 Minimikapital	10
7.4 Exempel	10
8 Kreditrisk	10
9 Tolkning av sammanfattande tabeller och grafer	11

1 Ansvarsfrihetsklausul

Syftet med denna anvisning är att introducera användningen, analyseringen och tillämpningen av Excel-arbetsboken som modellerar betalningsinstitutens finansiella verksamhetsförutsättningar. Anvisningarna innehåller utdrag ur bestämmelser och i en del har man gjort ändringar för att underlätta tolkningen och tillämpningen. Dessa ändringar ersätter eller ändrar inte källans ursprungliga innehåll, och denna anvisning är inte i sig lagakraftvunnen. Anvisningen återspeglar de bestämmelser och anvisningar som gällt under den tidpunkt den utarbetats samt de tolkningar som Finansinspektionen gjort utifrån den. Ändringar kan göras i anvisningarnas innehåll utan förhandsmeddelande.

Som stöd för utredningar som ska bifogas ansökan om auktorisation har man upprättat två separata Excel-arbetsböcker; en för betalningsinstitut och en för institut för elektroniska pengar. Även om arbetsböckerna är avsedda för olika typer av auktorisation tillämpas i regel samma anvisningar på dem. Därför behandlas arbetsböckerna i denna anvisning i regel som en helhet, nedan med namnet *arbetsbok*.

Arbetsboken som behandlas i denna anvisning har upprättats för användning av både bolaget som ansöker om auktorisation och Finansinspektionen i samband med modelleringen och tolkningen av utredningar som bifogas ansökan om auktorisation. Ändringar kan göras i arbetsbokens innehåll och funktioner utan förhandsmeddelande. Arbetsbokens användare ansvarar för dess tillämpning och tolkning samt för korrigerande av eventuella brister och fel, om sådana framträder i samband med användningen.

2 Bakgrund

Syftet med Excel-arbetsboken som behandlas i denna instruktion är att bidra till att modellera de utredningar som ska bifogas ansökan om auktorisation som betalningsinstitut eller som institut för elektroniska pengar. Arbetsboken ersätter därmed inte tabellerna MA, ML, MJ, MU och MV på [Finansinspektionens webbplats](#) som används i rapporteringen och i den fortlöpande tillsynen, utan arbetsboken tillämpas i samband med ansökan om auktorisation eller vid ändring i auktorisationen.

Arbetsbokens delar har upprättats för beräkning och rapportering av finansiella verksamhetsförutsättningar enligt kraven i 10 § 2–4 punkten i Finansministeriets förordning ([1040/2017, nedan också BIFMF](#)). Ett betalningsinstitut som ansöker om auktorisation ska förutom komplettera arbetsboken också göra upp en verksamhetsplan för att uppfylla 10 § 1 punkten i BIFMF. Dessutom kräver en del av 10 § 2–4 punkten i BIFMF förutom komplettering av arbetsboken en beskrivning i textform som ska lämnas till Finansinspektionen antingen som en del av verksamhetsplanen enligt 10 § 1 punkten i förordningen eller som separata dokument. Utredningar i textform som krävs är bland annat beskrivningar av likviditeten och hur den interna kapitalutvärderingen ordnas.

För bedömning av betalningsinstitutets finansiella verksamhetsförutsättningar ska till ansökan om auktorisation enligt 10 § i BIFMF fogas en verksamhetsplan som ska innehålla:

- 1) en affärsplan och beskrivning av de mål som ställts för verksamheten för de tre följande åren, av vilka framgår den tilltänkta affärsverksamheten, de tjänster som ska tillhandahållas, den uppskattade marknadsandelen, kundkretsen, de riskområdesspecifika nivåerna för risktagningen, personalen och belöningsystemen,
- 2) lönsamhetsbedömningar och lönsamhetsmål samt prognoser för resultatet och balansräkningen, inklusive motiveringar till dessa, för de tre följande åren,

- 3) en uppskattning av om de egna medlen är tillräckliga för de tre följande åren samt en plan för tryggande av tillräcklig kapitaltäckning och likviditet,
- 4) en utredning om tillgången på kapital (kapitalplan), kalkyler över hur kapitalkraven uppfylls och en beskrivning av hur den interna kapitalutvärderingen ordnas.

2.1 Alternativa scenarier

Arbetsboken ska förutom basprognosen kompletteras med två alternativa scenarier (s.k. stressade scenarier) som tillämpas på lönsamhets- och kapitaltäckningsanalyserna enligt 10 § 1 mom. 2–4 punkten i BIFMF. Förutom basprognosen ska i fråga om dessa två alternativa scenarier redovisas resultat- och balansprognoser, prognoser av kapitalbasen och kapitalkraven för det senaste hela året och de tre följande åren. I bakgrundsuppgifterna ska de viktigaste bakgrundsantagandena och förändringarna i dem och deras effekter beskrivas i fråga om varje scenario.

Stresstests scenariot 1 kan beskriva till exempel en situation där affärsverksamhetens tillväxt blir måttligt långsammare. Stresstests scenariot 2 kan beskriva en mer utmanande situation där till exempel tillväxten blir betydande långsammare, eller där ökade kostnader utöver den långsammare tillväxten orsakar utmaningar för affärsverksamheten. Den sökande fastställer dessa alternativa scenarier själv så att de är motiverade med tanke på potentiella risker för bolagets affärsverksamhet.

2.2 Resultat- och balansprognoser och kapitalbas

Den sökande ska på mellanbladet *Basuppgifter* fylla i bolagets basuppgifter, såsom bolagets firma samt anteckning om ifall det är fråga om ansökan om auktorisation eller ändring i den auktorisation som bolaget redan utövar.

På mellanbladen *Balansräkning* och *Resultaträkning* ska den sökande fylla i och vid behov lägga till balans-, resultat- och kostnadsposter i rapporteringstabellerna för respektive år i basscenariot samt i de två alternativa scenarierna. Mellanbladen *Balansräkning* och *Resultaträkning* har upprättats enligt MA-blankettmallen som finns på [Finansinspektionens webbplats](#). Senare i arbetsboken har till exempel poster av eget kapital eller fasta omkostnader inte härletts från balans- och resultatmellanbladen till andra mellanblad där posterna i fråga har behandlats. Den sökande kan själv härleda dessa kopplingar från ett mellanblad till ett annat. Det bör dock säkerställas att till exempel kostnader och avdrag på mellanbladen *Summametod* och *Kapitalbas och kapitaltäckning* har rätt förtecken (-).

Utöver ovan nämnda mellanblad fylls mellanbladet *Kreditrisk* i endast om det av bolaget exceptionellt krävs en större kapitalbas för att täcka kreditrisken. Detta behandlas nedan i [avsnitt 8](#).

Kapitaltäckningsanalyserna och -prognoserna har i arbetsboken upprättats som kapitaltäckningsberäkningar med uppgift om kapitalbasposter, avdrag, kapitalbaskrav med alternativa beräkningssätt och kapitalöverskott. Den sökande ska komplettera och vid behov lägga till poster som bildar bolagets kapitalbas för respektive år i basscenariot samt i de två alternativa scenarierna på arbetsbokens mellanblad *Kapitalbas och kapitaltäckning*. Den sökande ska komplettera bland annat beloppet på aktiekapitalet eller på annan motsvarande bolagsinsats i pengar, innevarande räkenskapsperiods vinst eller förlust enligt resultatprognosen samt krävda avdrag, såsom immateriella tillgångar. Om ett betalningsinstitut bedriver annan affärsverksamhet enligt 9 § 2 mom. i lagen om betalningsinstitut ([297/2010, nedan också BIL](#)), ska

från dess kapitalbas dras av aktier, andelar, bolagsinsatser i pengar och kapitallån till ett belopp som motsvarar betaltjänsternas andel av betalningsinstitutets omsättning. Mer information om kapitalbasposter och deras klassificering finns bland annat i föreskrifter och anvisningar i anslutning till EU:s kapitalkravsförordning ([5/2019](#)), kapitel 4. Det bör särskilt uppmärksammas att minst 75 procent av primärkapitalet ska enligt artikel 50 i EU:s kapitalkravsförordning ([575/2013](#)) vara kärnprimärkapital (CET1) och högst en tredjedel av primärkapitalet får vara supplementärkapital. Detta behandlas nedan i [avsnitt 7](#).

Den sökande ansvarar på varje mellanblad för tillägg eller borttagning av poster som ska rapporteras i tabellerna till den del det är nödvändigt för att ge en korrekt bild.

2.3 Beräkningsår

Vid upprättandet av arbetsboken har åren 2025, 2026 p, 2027 p och 2028 p lagts till som standard på alla mellanblad, där p står för prognos. Dessa årtal ska bytas ut till de årtal som motsvarar tidpunkten arbetsboken fyllts i så att det första rapporterade året är det senaste avslutade året och de tre följande åren är de därpå följande prognosåren.

Enligt EBA:s svar angående den transaktionsbaserade metoden ([2021_6241](#)) avser *föregående år* i artikel 9 i andra betaltjänstdirektivet ([2015/2366](#), [nedan också PSD2](#)) den tolv månadersperiod som föregår tidpunkten för beräkning av kapitalbasen, vanligtvis vid utgången av månaden. Enligt Finansinspektionens tolkning gäller detta dock inte summametoden på vilken den föregående räkenskapsperioden tillämpas. Därmed ska man i fråga om de år som ska rapporteras beakta att

- a) I fråga om balans- och resultaträkningen ska tabellerna innehålla uppgifter som baserar sig på affärsverksamhetens bokföringsmässiga värden för den senaste fulla räkenskapsperioden samt de därpå följande tre räkenskapsperioderna som baserar sig på affärsmässiga prognoser. Detta gäller också kreditrisken samt kapitalplanen och kapitalbasen (mellanbladet *Kapitalbas och kapitaltäckning*).
- b) Med den kostnadsbaserade metoden beräknas kapitalkravet för samma år som uppgifterna rapporteras i punkt a. De fasta omkostnaderna beräknas för den tolv månadersperiod som föregår beräkningstidpunkten för kapitalbasen.
- c) Med den transaktionsbaserade metoden beräknas kapitalkravet för samma år som uppgifterna rapporteras i punkt a. Beloppet på genomförda transaktioner beräknas för den tolv månadersperiod som föregår beräkningstidpunkten för kapitalbasen.
- d) Med summametoden beräknas kapitalkravet för samma år som uppgifterna rapporteras i punkt a. I fråga om summametoden beräknas de summaposter som ifylls i tabellen (ränteintäkter, räntekostnader, erhållna arvoden och serviceavgifter samt intäkterna av den övriga ordinarie verksamheten) utifrån en tolv månadersperiod vid utgången av föregående räkenskapsperiod. Summan räknas ut på basis av det föregående räkenskapsårets uppgifter.

Den sökande kan behöva en separat Excel-arbetsbok för att beräkna siffrorna på årsnivå, men i den arbetsbok som behandlas ska siffrorna rapporteras med den årsfrekvens som tabellerna visar och med tusen euros noggrannhet.

3 Metoder för beräkning av kapitalbasen

Enligt 29 § i lagen om betalningsinstitut innehåller arbetsboken de tre beräkningsmetoderna för beräkning av kapitalkravet som presenteras i denna anvisning i punkterna 3.1, 3.2 och 3.3. Om den sökande tillhandahåller betaltjänster i enlighet med 1 § 2 mom. 1–5 punkten i BIL ska arbetsboken kompletteras med beräkningar om bolagets kapitaltäckning med **samtliga tre** beräkningsmetoder som avses i 29 § i BIL. Respektive beräkningsmetod har en färdig formel i arbetsboken, varför den sökande ska ändra formeln endast om det är nödvändigt för att säkerställa korrekt formel eller fungerande kopplingar mellan mellanbladen.

Till varje kapitalkrav som beräknats enligt de beräkningsmetoder som presenteras i arbetsbokens punkter 3.1, 3.2 och 3.3 har det på mellanbladet *Kapitalbas och kapitaltäckning* lagts till ytterligare krav till följd av utgivning av elektroniska pengar (endast den arbetsbok som gäller institut för elektroniska pengar) samt krav på tillskottskapital på grund av kreditrisk för att fastställa det totala kapitalkravet. Ett krav på tillskottskapital på grund av kreditrisk har också lagts till i den absolut minsta kapitalbasen. Ett krav på tillskottskapital på grund av kreditrisk har inte lagts till i kapitalkravet eller den absoluta minsta kapitalbasen hos ett institut för elektroniska pengar som endast tillhandahåller utgivning av elektroniska pengar eller tillhörande betaltjänster, eftersom ett institut för elektroniska pengar enligt 10 § i BIL inte får bevilja kredit av de medel som det har tagit emot mot utgivning av elektroniska pengar.

3.1 Kostnadsbaserade metoden

Enligt 29 § i BIL avses med den kostnadsbaserade metoden en metod där kapitalbasen ska utgöra minst tio procent av de fasta omkostnaderna föregående år. De fasta omkostnaderna som ska införas i arbetsboken ska beräknas enligt den tolv månadersperiod som föregått det år som anges i tabellen enligt punkt 2.3.

Enligt 29 § i BIL kan Finansinspektionen justera detta krav om betalningsinstitutets affärsverksamhet väsentligen förändrats sedan det föregående året. Om betalningsinstitutet har varit verksamt en kortare tid än 12 månader, ska kapitalbasen utgöra minst tio procent av de fasta kostnaderna enligt affärsplanen. Finansinspektionen kan av särskilda skäl förutsätta att affärsplanen justeras.

Den sökande ska fylla i kostnadsprognoserna på raden *Fasta omkostnader* i tabellen på mellanbladet *Kostnadsbaserad* samt lägga till motiveringar för prognosen och för scenariernas bakgrundsantaganden. I bakgrundsuppgifterna ska de viktigaste bakgrundsantagandena och förändringarna i dem och deras effekter beskrivas i fråga om varje scenario.

3.2 Transaktionsbaserade metoden

Enligt den i 29 § 3 mom. i lagen om betalningsinstitut avsedda transaktionsbaserade metoden utgör kapitalbasen en relativ andel av de sammanlagda betalningstransaktioner som betalningsinstitutet genomfört under föregående år.

Enligt 2 § i Finansministeriets förordning ([1039/2017](#)) ska betalningsinstitutets kapitalbas uppgå till minst summan av de i punkterna 1–5 avsedda posterna multiplicerad med den skalfaktor som fastställs i punkt 3.4.

Den summa som ligger till grund för beräkningen av betalningsinstitutets kapitalbas på basis av antalet genomförda betalningstransaktioner räknas ut enligt följande:

- 1) 4,0 procent av beloppet av genomförda betalningstransaktioner upp till 5 miljoner euro,
- 2) 2,5 procent av den del av beloppet av genomförda betalningstransaktioner som överskrider 5 miljoner euro men inte 10 miljoner euro,
- 3) 1 procent av den del av beloppet av genomförda betalningstransaktioner som överskrider 5 miljoner euro men inte 100 miljoner euro,
- 4) 0,5 procent av den del av beloppet av genomförda betalningstransaktioner som överskrider 100 miljoner euro men inte 250 miljoner euro, samt
- 5) 0,25 procent av den del av för den genomförda betalningstransaktionen som överskrider 250 miljoner euro.

Med beloppet av genomförda betalningstransaktioner avses en tolfedel av det totala beloppet av de betalningstransaktioner som betalningsinstitutet genomfört året innan. Den sökande ska fylla i denna siffra för prognosperioden för tre olika scenarier på raden *Genomförda betalningstransaktioner* på arbetsbokens mellanblad *Transaktionsbaserad*.

Den sökande ska fylla i motiveringarna för prognoserna och scenarierna under tabellen. I bakgrundsuppgifterna ska de viktigaste bakgrundsantagandena och förändringarna i dem och deras effekter beskrivas i fråga om varje scenario.

3.3 Summametoden

När betalningsinstitutets kapitalbas räknas ut med hjälp av summametoden inkluderas alla i 29 § 4 mom. i BIL och nedan i punkt a) avsedda faktorer i summan med sitt positiva eller negativa förtecken enligt 3 § i Finansministeriets förordning ([1039/2017](#)). Extraordinära intäkter beaktas inte vid beräkning av summan. Kostnader som föranleds av tjänster som tillhandahålls av tredje part på grund av utläggning på entreprenad får dras av från summan när kostnaderna betalas till ett företag som omfattas av tillsynen enligt lagen om betalningsinstitut.

a) Enligt första meningen i 29 § 4 mom. i BIL och metod C i artikel 9 i PSD2 tillämpas vid beräkning av kapitalbasen med summametoden summan av följande poster:

- i) ränteintäkter
- ii) räntekostnader
- iii) erhållna arvoden och serviceavgifter
- iv) intäkterna av den övriga ordinarie verksamheten.

Summan räknas ut var tolfte månad på basis av det föregående räkenskapsårets uppgifter. Den sökande ska fylla i de poster som anges i punkt a) på angivna rader på mellanbladet *Summametoden*.

Betalningsinstitutets kapitalbas enligt summametoden ska uppgå till minst det belopp som fås när summan i punkt a) multipliceras med faktorn i punkt b) och resultatet av detta multipliceras med skalfaktorn i punkt 3.4.

b) Enligt Finansministeriets förordning ([1039/2017](#)) bestäms den faktor som används vid summametoden enligt följande:

- 1) 10 procent av summan upp till 2,5 miljoner euro,
- 2) 8 procent av den del av summan som överskrider 2,5 miljoner euro men inte 5 miljoner euro,
- 3) 6 procent av den del av summan som överskrider 5 miljoner euro men inte 25 miljoner euro,
- 4) 3 procent av den del av summan som överskrider 25 miljoner euro men inte 50 miljoner euro, samt
- 5) 1,5 procent av den del av summan som överskrider 50 miljoner euro.

Beräkning av kapitalbasen enligt summametoden baserar sig på de Finansinspektionens tolkningar om metod C i artikel 9 i PSD2, 29 § 4 mom. i BIL samt 3 § i Finansministeriets förordning ([1039/2017](#)) som varit rådande vid tidpunkten för upprättandet av denna anvisning. Enligt Finansinspektionens tolkning ska kapitalbasen som beräknats enligt punkterna a) och b) ovan multiplicerad med skalfaktorn i punkt 3.4 jämföras med ett tal som utgör 80 procent av summan i punkt a) för de föregående tre räkenskapsperiodernas medelvärden.

Till exempel summan som tillämpas på beräkning av kapitalbasen för 2025 räknas utifrån uppgifterna för räkenskapsperioden 2024 som en summa av posterna i punkt a) enligt 29 § 4 mom. i BIL. Av denna summa beräknas kapitalbasen för år 2025 med hjälp av faktorerna i punkt b) och skalfaktorn i punkt 3.4. Kapitalbasen för 2025 som beräknats enligt detta jämförs med summan som är 80 procent av summan för räkenskapsperiodernas 2022, 2023 och 2024 medelvärden (punkt a). Om kapitalbasen enligt summametoden är mindre än 80 procent av summan för de tre föregående räkenskapsperiodernas medelvärden, tillämpas den senare siffran som kapitalkrav.

Efter kompletteringen av posterna i punkt a) ska den sökande fylla i summan för de tre föregående räkenskapsperiodernas medelvärden, som baserar sig antingen på affärsverksamhetens faktiska siffror eller bedömningar, med en 80 procents faktor på raden *80 % av medelvärdet för tre föregående räkenskapsperioder* på mellanbladet *Summametoden*. Den sökande ska också lägga till motiveringar för prognoserna och scenariernas bakgrundsantaganden på mellanbladet för summametoden på samma sätt som vid de transaktionsbaserade och kostnadsbaserade metoderna.

3.4 Skalfaktor

Skalfaktorn som avses i punkterna 3.2 och 3.3 är enligt Finansministeriets förordning ([1039/2017](#)):

- 1) 0,5 om betalningsinstitutet tillhandahåller endast penningförmedling,

- 2) 1,0 om betalningsinstitutet tillhandahåller betaltjänster som avses i 1 § 2 mom. 1–4 punkten i BIL.

Den sökande ska fylla i rätt skalfaktor på de angivna raderna på mellanbladen *Transaktionsbaserad* och *Summametoden*.

4 Minimikapital

Ett betalningsinstitut ska ha ett i artikel 26.1 a–e i EU:s kapitalkravsförordning avsett kärnprimärkapital på minst

- 1) 20 000 euro, om betalningsinstitutet tillhandahåller endast penningförmedling,
- 2) 50 000 euro, om betalningsinstitutet tillhandahåller endast betalningsinitieringstjänster,
- 3) 125 000 euro, om betalningsinstitutet tillhandahåller betaltjänster som avses i 1 § 2 mom. 1–4 punkten i BIL. ([890/2017](#))

Aktiekapitalet, andelskapitalet, grundkapitalet eller bolagsinsatsen i ett institut för elektroniska pengar ska uppgå till minst 350 000 euro. ([899/2011](#))

Kapitalet skall vara tecknat i sin helhet när auktorisationen beviljas. ([899/2011](#))

Den sökande ska fylla i detta minimikapital på raden *Absolut minsta kapitalbas* i tabellen på mellanbladet *Kapitalbas och kapitaltäckning*. I arbetsboken som gäller institut för elektroniska pengar har detta krav angetts färdigt.

För att täcka riskerna ska ett betalningsinstitut ha minst en kapitalbas som beräknats enligt en av Finansinspektionen godkänd metod som presenteras ovan i punkterna 3.1–3.3. Betalningsinstitutets kapitalbas ska docka alltid minst uppgå till minimikapitalet.

5 Kapitalplan

På mellanbladet *Kapitalplan* ska bolaget fylla i planerade kapitaliseringar som garanterar bolagets kapitaltäckning både vid basscenariot och stressscenarier. Syftet med tabellen är att ge bakgrundsfakta till utvecklingen av kapitalbasen som visas på mellanbladet *Kapitalbas och kapitaltäckning* och beskriva planerna på förvärv av kapital under olika år och vid olika scenarier. Utöver de uppgifter som ska fyllas i tabellen ska tillgången på kapital beskrivas i ansökningsmaterialet också i skriftlig form, till exempel i samband med affärsplanen.

Den sökande ska fylla i det planerade kapitaliseringsbeloppet för varje år vid respektive scenario samt kapitaliserings sättet, såsom kapitalinvestering, kapitallån eller aktieemission. Om det finns flera sätt ska nödvändiga rader för både kapitaliseringens värde i pengar och kapitaliserings sättet läggas till i tabellen. Under tabellen ska också prognoserna och scenariernas bakgrundsantaganden motiveras. På så sätt säkerställs att den sökande har en realistisk plan för att trygga tillgången på kapital.

6 Kapitalkrav för institut för elektroniska pengar

Utöver det kapitalkrav som fastställs av någon av de tidigare framförda beräkningsmetoderna ska ett institut för elektroniska pengar vid varje tidpunkt ha minst ett belopp som motsvarar två procent av det genomsnittliga värdet av de utestående elektroniska pengar som institutet har gett ut, dock så att kapitalet alltid uppgår till minst 350 000 euro. I arbetsboken som gäller institut för elektroniska pengar finns på mellanbladet *2 % krav för institut för elektroniska pengar* en tabell för beräkning av kravet på tillskotts-kapital.

Enligt 30 § i lagen om betalningsinstitut beräknas det ovan avsedda genomsnittliga värdet av utestående elektroniska pengar som genomsnittet av det sammanlagda värdet av återbetalningsskyldighet hänförlig till de utestående elektroniska pengarna vid utgången av varje kalenderdag under de sex föregående kalendermånaderna. Detta belopp fylls i på raden *Medelvärde av elektroniska pengar* på mellanbladet *2 % krav för institut för elektroniska pengar*.

Om bolaget tillhandahåller endast utgivning av elektroniska pengar eller betaltjänster i anknytning till utgivning av elektroniska pengar, beräknas bolagets kapitalkrav endast med metod D i artikel 5.3 i direktivet om elektroniska pengar ([2009/110/EG](#)), dvs. 2 % av det utgivna beloppet av elektroniska pengar. Minimikapitalet som gäller detta krav beräknas i tabellen *Institut för elektroniska pengar (endast utgivning av elektroniska pengar)* på mellanbladet *Kapitalbas och kapitaltäckning* och sammandraget som motsvarar detta sammanställs på mellanbladet *Sammandrag (2 % krav)*. Båda av dessa delar av arbetsboken lämnas tomma, om det inte är fråga om ett institut för elektroniska pengar som enbart tillhandahåller utgivning av elektroniska pengar eller betaltjänster i anknytning till utgivning av elektroniska pengar.

Om bolaget utöver utgivning av elektroniska pengar tillhandahåller betaltjänster som inte är kopplade till elektroniska pengar, såsom kredit, penningförmedling eller betalningsförmedling som inte är kopplad till ett betalningskonto, ska kapitalkravet för bolaget i enlighet med artikel 5.2 i direktivet om elektroniska pengar beräknas enligt en metod som valts för bolaget plus kapitalkravet 2 % för elektroniska pengar. Om den transaktionsbaserade metoden har valts, ska endast transaktioner som inte är kopplade till betalningsförmedling av elektroniska pengar räknas med i beloppet.

7 Kontroll av kapitalkvaliteten och andelar

Målet med kvalitetskontrolldelen på mellanbladet *Kapitalbas och kapitaltäckning* är att säkerställa att den sökandes kapitalbas uppfyller de kvalitativa kraven som förutsätts för beviljande av auktorisation. Kontrollen baserar sig på kapitalkraven i 27 § och 28 § i lagen om betalningsinstitut samt på definitionen av kapitalbas i artikel 50 och artikel 4.1.118 i EU:s kapitalkravsförordning. Kontrollen genomförs i händelse av att den sökande har en kapitalbas (T1+T2) enligt minimikapitalet, men kapitalkvaliteten inte uppfyller villkoren i lagen om betalningsinstitut och EU:s kapitalkravsförordning.

I kontrollen utvärderas följande faktorer som anges i 27 § och 28 § i lagen om betalningsinstitut:

7.1 Primärkapitalets kvalitet

Minst 75 procent av primärkapitalet (T1) ska vara kärnprimärkapital (CET1).

7.2 Begränsning av supplementärt kapital

Supplementärkapitalet (T2) får utgöra högst en tredjedel av primärkapitalet.

7.3 Minimikapital

Betalningsinstitutets kärnprimärkapital (CET1) ska uppgå minst till de belopp som anges i 5 kap. 27 § 1–3 punkten i BIL och aktiekapitalet eller motsvarande bolagsinsats i pengar i ett institut för elektroniska pengar ska enligt 27 § i BIL uppgå till minst 350 000 euro.

Om något av kraven ovan inte uppfylls, anses det att kapitalet kvalitativt inte är i rätt proportion eller att det inte är tillräckligt för att bevilja auktorisation. Arbetsbokens formler noterar inte senare kapitalposternas förhållande till varandra, deras andelar av totalkapitalet eller deras kvalitet i förhållande till kapitalkraven. Om en kontroll av tabellen visar att något villkor inte uppfylls, ger de beräkningar som görs senare om kapitalets över- eller underskott inte en sanningsenlig bild av bolagets kapitaltäckning.

Det är alltså möjligt att

- a) eget kapital som beräknats i arbetsboken uppvisar ett underskott i förhållande till kapitalkravet, även om samtliga villkor i kontrolltabellen uppfylls
- b) eget kapital som beräknats i arbetsboken uppvisar ett överskott i förhållande till kapitalkravet, även om alla villkor i kontrolltabellen inte uppfylls.

7.4 Exempel

a) Den sökande tillhandahåller betaltjänster endast i anslutning till utgivning av elektroniska pengar och har tecknat aktiekapital till det krävda beloppet på 350 000 euro när auktorisation söks. Om kravet på 2 % som beräknas från medelvärdet för utgivna elektroniska pengar överskrider 350 000 euro, uppvisar bolagets eget kapital ett underskott, om det inte finns några andra kapitalposter. Sålunda uppfylls kapitalets kvalitativa krav i kontrolltabellen, men kapitalbasen är inte tillräcklig i förhållande till verksamhetens omfattning.

b) Kärnprimärkapitalet (CET1) för ett betalningsinstitut som söker auktorisation är mindre än minimikravet (20 000 €, 50 000 € eller 125 000 €), men det har andra kapitalposter (AT1 och T2) så att totalkapitalkravet (det större av minimikravet och kravet enligt beräkningsmetoden) uppfylls. Då uppvisar bolagets kapital ett kvantitativt överskott men auktorisation kan inte beviljas på grund av kapitalets kvalitativa brister.

Sålunda bör beräkningar som gäller både kvalitetskontrolltabellen och kapitalets under- och överskott granskas som en del av en större helhet.

8 Kreditrisk

I regeringens proposition ([172/2009](#)) konstateras att det i betaltjänstdirektivet inte särskilt föreskrivs om kapitalkrav för täckning av kreditrisken, eftersom ett betalningsinstituts kreditgivning inte är förenad med kreditrisk i lika hög grad som ett kreditinstituts kreditgivning. Sålunda täcker de ovan behandlade kapitalkraven som ställts för betalningsinstitut i princip också kreditrisker i anslutning till betaltjänster.

I propositionen ([172/2009](#)) konstateras också att ett betalningsinstituts krediter emellertid kan vara förenade med exceptionellt stora risker, då man beaktar också de risker som är förenade med den övriga betaltjänstverksamheten. Den kapitalbas som bestäms i enlighet med betalningsinstitutets beräkningsmetod för kapitalbasen kan inte anses vara tillräcklig för att täcka dessa risker. I propositionen ([172/2009](#)) föreslås att detta kan bli aktuellt till exempel i situationer där de icke återbetalda krediterna upprepade gånger är exceptionellt stora i förhållande till genomsnittet inom branschen eller där de krediter som beviljats är exceptionellt stora i förhållande till kundernas inkomst- och förmögenhetsnivå. Sålunda kan Finansinspektionen, endast i undantagsfall och separat motiverat, kräva en större kapitalbas än normalt av den sökande.

Om Finansinspektionen anser att kreditgivningen orsakar ett behov av tillskottskapital, ska den sökande fylla i kreditrisktabellerna på mellanbladet *Kreditrisk* utifrån bolagets balansräkning och tillämpade riskviktningar. Beräkningstabellerna för kreditrisken har upprättats enligt MV03-blankettmallen som finns på [Finansinspektionens webbplats](#). I tabellen rapporteras kapitalkravet som härletts ur riskvägda poster enligt kreditriskregleringen och som beräknas enligt den s.k. åtta procents (8 %) regeln. Den sökande ska rapportera balansposter och poster utanför balansräkningen för att räkna ut exponeringen enligt avtal och nettoexponeringen när det gäller nedskrivningar. Den sökande ska gruppera posterna enligt konverteringsfaktorerna och definiera de riskvägda exponeringarna utifrån vilka kapitalkravet beräknas.

I samlingstabellen på mellanbladet *Kreditrisk* visas sålunda, efter att samtliga tabeller på mellanbladet fyllts i, kapitalkravet på grund av kreditrisken för respektive år som senare summeras med kapitalkravet som beräknats genom en beräkningsmetod eller med minimikapitalet. I fråga om kreditrisken har man gjort en förenkling genom vilken kapitalkravet på grund av kreditrisken beräknas endast enligt ett scenario för alla fyra åren. Kapitalkravet som beräknas på detta sätt tillämpas senare på alla tre scenarier.

Finansinspektionen har rätt att kräva en större kapitalbas än den tillämpade metoden för att täcka ytterligare risker som orsakas av beviljade krediter under en maximiperiod på tre år, efter vilken betalningsinstitutets kapitaltäckning senast ska utvärderas på nytt. Ett krav på tillskottskapital på grund av kreditrisk ska ställas så att beloppet på tillskottskravet inte överskrider beloppet som krävs för täcka riskerna enligt artikel 92.3a i EU:s kapitalkravsförordning.

Bestämmelser om rapporteringen av kreditrisken och tillhörande beräkningsmetoder finns i artikel 107 i EU:s kapitalkravsförordning. Standardmetoden har beskrivits närmare i kapitel 2 i förordningen samt i bilaga 1 och den interna IRB-metoden i kapitel 3. Mer detaljerade anvisningar om rapportering av kreditrisken finns i föreskrifter och anvisningar i anslutning till EU:s kapitalkravsförordning ([5/2019](#)), kapitlen 6, 7 och 8.

9 Tolkning av sammanfattande tabeller och grafer

Arbetsbokens tre (fyra för institut för elektroniska pengar) sista mellanblad fungerar som sammandrag av respektive alternativa beräkningsmetod och kapitalbasens över- eller underskott som beräknats utifrån dessa. Det fjärde sammanfattande mellanbladet i arbetsboken som gäller institut för elektroniska pengar är avsett för sökanden som tillhandahåller enbart utgivning av elektroniska pengar eller tillhörande betaltjänster.

På respektive mellanblad finns först en sammanställning av den sökandes kapitalbas i basscenariot. Denna tabell ska uppdateras för att motsvara de kapitalposter som visas på mellanbladet *Kapitalbas och kapitaltäckning* så att den nedersta raden uppvisar bolagets totala kapitalbas. Den nedre tabellen beskriver däremot bolagets kapitalkrav beräknat enligt den valda beräkningsmetoden samt visar den sökandes kapitaltäckning genom färgkoder. Graferna till höger på mellanbladet visar kapitaltäckningen i visuell form.

Om cellen som beskriver kapitalbasens över- eller underskott och pelaren i grafen är röd innebär detta ett underskott av kapital och därmed att kapitalbasen inte är tillräcklig i förhållande till verksamhetens omfattning. Grön färg innebär däremot ett överskott av kapital. Grafen visar också utvecklingen av kapitalbasen under prognosperioden och mellan olika scenarier enligt trendlinjen. Det bör dock beaktas att om något av åren, särskilt det första eller sista året, är tomt, visar trendlinjen inte en korrekt utvecklingsriktning. Trendlinjen underlättar tolkningen av om bolagets kapitalplan och utvecklingen av kapitalbasen är realistisk och går i rätt riktning under prognosperioden och vid olika scenarier.